

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 14. aprila 1899

List 15.

Moj patron.

Saj poznate, saj poznate
mojega svetnika:
z lilijo in s križem v roci
Ga predstavlja slika.

Jaz sem mu na svojih stenah
dal najlepše mesto;
kamorkoli se obrnem
zre za mano zvesto...

Zdaj sem mislil, da bi pesem
„O pomladi“ zložil;
pa tako me milo gleda,
kakor bi mi tožil:

Vedno pesniš, vedno pišeš,
vse ti k srcu sili...
Ali zame nimaš čutov,
ki bi me slavili?!

Miroselski.

Jezus Kristus pravi Bog.

V. Jezusov nebeški nauk.

Jezus Kristus ni bil le čudodelnik, ampak On je sam največje čudo. O tem se prepričamo, ako natančneje premislimo njegov nebeški nauk, vzorno svetost njegovega življenja in čudovito vzvišenost njegove osebe.

Ozrimo se najprej na Jezusov nebeški nauk!

Jezus Kristus sam trdi o svojem nauku: „Moj nauk ni moj, ampak Njega, ki me je poslal.“ (Jan. 7, 16). Tako je govoril Kristus kot človek. Hotel je reči: Moj nauk ne izvira iz človeške, ampak iz božje modrosti; to je nebeški nauk ali božje razodetje. Resničnost te

trditve razvidimo, ako premislimo, 1.) kaj je Jezus učil, 2.) kako je učil.

1.) Kar so najmodrejši in najboljši možje resničnega in dobrega učili o Bogu in našem razmerju do Boga, o neumrljivosti človeške duše, o čednosti itd., — vse to so le drobtinice v primeri z neizcrpljivim zakladom resnice in modrosti, katero je Jezus Kristus prinesel na svet. Tudi vse ono, kar je Bog v starem zakonu razodeval po Mojzesu in drugih prorokih, bilo je le priprava na dovršeno krščansko razodetje. Ako je naravno človeško spoznavanje verskih resnic podobno luči, s katero svetiljka razsvetljuje nočno temo, in ako božje razodetje v starem zakonu primerjamo jutranji zariji, dan napovedujoči, potem je Kristusov nauk svetel solnčni žar, izvirajoč iz neustvarjenega Solnea resnice.

Naravne verske resnice, katere more sicer človeški um bolj ali manj jasno spoznati s svojo lastno močjo, katerih pa vendar tudi največji modrijani pred Kristusom nikdar niso spoznali popolnoma in brez zmote, učil je Jezus Kristus tako jasno in tako popolno, da njegov nauk visoko nadkriljuje vse modroslovne sestave, kar jih je bilo pred Njim, in da Ga tudi v poznejšem času nobena človeška modrost ni mogla in ne bode mogla doseči, kaj še-le prekositi.

Poleg naravnih pa je Jezus Kristus učil tudi nadnaravne verske resnice, n. pr. skrivnosti o presveti Trojici, o podedovanem grehu, o našem odrešenju in spravi z Bogom, ako smo grešili, o presv. Rešnjem Telesu i. dr. Teh resnic bi ne bila mogla nikdar izumeti naravna človeška modrost. Tudi sedaj, ko so nam razodete, ne moremo jim nikdar prodreti popol-

noma do dna, marveč ostanejo omejenemu človeškemu umu vedno skrivnostne. A zato nam vendar nikakor niso popolnoma nerazumljive in neplodne, marveč neizmerno razširjajo ter spopolnjujejo naše versko spoznavanje, in neskončno blažilno vplivajo na naše srce.

Kako n. pr. nauk o podedovanem grehu pojasnjuje paganskemu modroslovju nerazumljivo uganjko: Unde malum? Od kod naravno in nravno zlo? Kako nauk o učlovečenju Sinu božjega in našem odrešenju čudovito osvetljuje velikost božje ljubezni in božje pravičnosti, bedo, v katero je greh pogreznil človeka, in neizmerno ceno človeške duše! Kako ustreza hrepenenju človeškega srca po neposrednem občevanju z Bogom nauk, da v presv. Rešnjem Telesu vedno biva v naši sredi Jezusa Kristus kot pravi Bog in človek!

Neskončno vzvišen nad vso človeško modrost je Jezusov nauk tudi glede na npravne resnice. Npravni smoter, po katerem nam Jezus Kristus vleva hrepeniti, je božja svetost in popolnost. „Bodite popolni, kakor je vaš nebeški Oče popoln.“ (Mat. 5, 48). Tudi neprijatelji krščanske vere morajo priznavati, da uprav gledé na npravne nauke krščanstvo neizmerno prekaša vse modroslovne sestave predkrščanske dobe. Napredek npravne vede v poznejšem času pa je v največji meri sad krščanske vere.

Kant piše, da ne bi človeški um dandanes tako dovršeno poznal npravnih zakonov, ako bi jih ne bil poprej tako jasno in čisto učil evangelij. Podobno se izraža Rousseau.

2.) Svoj vzvišeni nauk je učil Jezus z neomahljivo gotovostjo, s popolno zavestjo svoje nadčloveške veljave, a lahko razumljivo, v priprosti in najpoljudnejši obliki.

Najmodrejšim možem starega veka, govorečim o verskih in božjih rečeh, vidi se, da še-le iščejo resnice in se boje zmote. Zato se izražajo previdno, velikokrat dvomljivo in nedoločno. Kristus pa nikdar ne omahuje v svojih nazorih, nikdar ne dvomi. On nič ne premišljuje, ne trudi se, da bi našel resnico, ampak, kadar On uči, vidi se, da večna Resnica sama govori ljudem.

Kako nedoločno in negotovo govorita n. pr. Sokrat in Platon o nesmrtnosti človeške duše! Kolika razlika med Ciceronovim: „esse videtur“ — „zdi se mi, da je“, „nescio an“ — „ne vem, ali je“, Platonovim: „δοξαί μοι“ — „zdi se mi“ in Kristusovim: „amen, amen, dico vobis“ — „resnično, resnično, povem vam!“

Kristus uči s popolno zavestjo svoje nadčloveške veljave, kakoršna pristaje le božjemu Učitelju. Kakor je sam popolnoma prepričan o resničnosti svojega nauka, tako zahteva tudi trdno vero svojim besedam, ne da bi jih dokazoval s človeškimi dokazi.

„Kot tak, ki ima oblast“ (Mat. 7, 29) govori: „Resnično, resnično, povem vam,“ in celo Mojzesu nasproti se izraža jednostavno: „Jaz pa vam pravim.“ (Mat. 5, 21. 28. 32.).

Dasi je Kristusov nauk vzvišen nad vso človeško modrost, vendar je lahko razumljiv in dostopen tudi priprostemu ljudstvu in celo najnežnejši mladini. Prelepe evangeljske prilike, vzete iz narave in vsakdanjega življenja, v najpoljudnejši obliki živo in mično pojasnjujejo abstraktne verske resnice.

Kolika razlika tudi v tem oziru med modroslovnimi sestavi katere koli dobe in med Kristusovim naukom! Kdor hoče umevati one, koliko se mora poprej učiti, koliko truditi, in kako malo jih je, kateri morejo zajemati iz njih duševne hrane! Kristusov nauk pa se razlaga mladini v začetnih, srednjih in visokih bogoslovskih šolah, oznanjuje se v cerkvi vsemu ljudstvu, in vsem, ki ga verno vsprejemajo, čudovito blagodejno vpliva na um in srce.

Ako premislimo vse navedene okoliščine, moramo tudi mi pritrjevati onim služabnikom vélikih duhovnikov in farizejev, ki so se izgovarjali, zakaj niso prijeli in pripeljali Kristusa, z besedami: „Nikdar ni kak človek tako govoril, kakor ta človek.“ (Jan. 7, 46). Kristus ni navaden človeški učitelj; njegov nauk je zares nebeški ali božji nauk.

Jezus Kristus ni mogel zajemati svoje modrosti in svojih naukov iz tedanje modroslovne vede, in sicer prvič zato ne, ker se njegov nauk bistveno razločuje od vseh modroslovnih sestavov, in drugič zato ne, ker se Jezus ni nikdar modroslovja učil in kot človek tedanje vede še poznati ni mogel. — Pa tudi iz božjega razodetja starega zakona ni mogel Jezus kar po človeško izvajati svojih naukov, marveč je to razodetje spopolnil in dovršil in je večkrat svoje lastne, popolnejše nauke in zapovedi postavil na mesto Mojzesovih.

Jezusov nauk je nebeški nauk, izvirajoč iz neusahljivega vira njegove božje Modrosti.

VI. Jezusova vzorna svetost.

Kar je Jezus učil, to je tudi v dejanju izvrševal. Sveto, kakor njegov nauk, bilo je tudi vse njegovo življenje.

O Jezus, vodi sedaj Ti sam moje okorno pero, da dostojno naslikam divno svetost tvojega življenja in nebeško vzvišenost tvoje osebe!

Da spoznamo vzorno svetost Jezusovega življenja, premislimo, 1.) da je bil popolnoma brez greha, 2.) da je dejansko izvrševal vse čednosti v najpopolnejši meri.

1.) Vsi ljudje smo bolj nagnjeni k hudemu, nego k dobremu in imamo več ali manj npravnih slabostij in grehov. Jezus Kristus pa priča o samem sebi, da je brez greha; in to izpričevalo Mu potrjujejo prijatelji in sovražniki.

Sv. apostol Janez piše: „Ako pravimo, da nimamo greha, zapeljujemo sami sebe, in resnice ni v nas.“ (I. Jan. 1, 8). Čim boljši in blažji je kak človek, tem bolj se zaveda svoje nepopolnosti in svojih slabostij. Ko bi bil Jezus Kristus samo človek, moral bi tudi imeti to zavest. On pa se nasprotno zaveda, ne le, da je popolnoma brez greha, ampak da celo ne more grešiti. Nas je učil moliti: „Odpusti nam naše dolge!“ — sam zase pa ni tako molil. Častil in poveljeval je nebeškega Očeta, a nikdar se ni kot grešnik poniževal pred Njim. „Kdo izmed vas me prepriča greha?“ (Jan. 8, 46) — vprašal je z mirno samozavestjo svoje najhujše nasprotnike. Prostodušno in brez bojazni je občeval tudi z očitnimi grešniki, ker je vedel, da Njemu to ne more škodovati, in da ni nobene nevarnosti zanj. —

On, ki je bil vzor ponižnosti, in ki je tolikokrat in tako ostro grajal napuh in svetlohlinstvo, ne bi bil mogel tako misliti, govoriti in delati, ko bi bil le slaboten človek, kakoršni smo drugi ljudje, in ko bi se ne bil zavedal, da vsled svoje božje narave ni le brez greha, ampak da celo ne more grešiti.

To izpričevalo, katero si Jezus sam daje z besedo in dejanjem, potrjujejo Mu prijatelji in nehoté tudi sovražniki.

Učenci in apostoli, ki so Ga natančno poznali, imenujejo Ga „Svetega in Pravičnega.“ „Vi pa ste zatajili Svetega in Pravičnega... Umorili ste začetnika življenja“ (Dj. ap. 3, 14. 15.) — govori sv. apostol Peter zbranim Judom. Sovražniki so Ga opazovali z bistrim in škodoželjnim očesom, a niso Mu mogli očitati in dokazati ni jednega greha. Celó izdajalec Juda, ki Ga je tri leta kot apostol spremljal povsod, moral je naposled obupen priznati: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.“ (Mat. 27, 4).

Poleg Kristusa je bila izmed vseh ljudij le še njegova mati, preblazena Devica Marija

vsikdar brez najmanjšega grešnega madeža. A Marija bi bila po svoji naravi mogla grešiti in je bila le po posebni milosti božji obvarovana vsakega greha.

2.) Jezus Kristus je pa tudi nedosežen vzor vseh čednostij. —

Najlepše osvetljuje ta divno sliko njegovega življenja temeljni čednosti vsega krščanstva: iskrena ljubezen do Boga in do bližnjega.

Ljubezen do nebeškega Očeta preveva vse njegove govore in je najvišji nagib vsemu njegovemu delovanju. Ta ljubezen Ga je vodila po trudapolnem dnevnem delu v tiho samoto, kjer je prečul marsikatero noč v goreči molitvi. Poveljevali večnega Očeta in izvrševati njegovo voljo, to je bil poslednji smoter Jezusovemu zemeljskemu življenju, tako da sam pravi: „Moja jed je, da izvršujem voljo Onega, ki me je poslal.“ (Jan. 4, 34).

Nebeško mila, nesebična in vseobsežna je bila njegova ljubezen do ljudij. Kako presrčno je ljubil otroke! „Pustite otročice, in nikar jim ne branite k meni priti; zakaj takih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 19, 14). Kako usmiljeno je ravnal z grešniki, dasi je tako sovražil greh! Do žalostnih in nesrečnih je kazal sočutno srce. Čudežno je lajšal raznovrstno človeško zlo: množicam je dvakrat preskrbel kruha v puščavi, bolnike je ozdravljaj, mrtve obujal. Naposled pa je celo svoje življenje daroval iz ljubezni do ljudij. —

Iz ljubezni do Boga in do bližnjega izvirajo vse druge čednosti, ki se tako lepo razodevajo v Jezusovem življenju. Opazujmo njegovo ponižnost, krotkost in potrpežljivost.

V neskončni ponižnosti je zapustil nebeško veličastvo, da je kot človek prišel na svet. Tu si je revščino izbral za svoj delež. Dasi pravi Sin božji, bil je vendar pokoren človeškim svojim starišem. Najrajši je občeval z ubogimi, priprostim ljudstvom, in se je prijazno razgovarjal celo z najbolj zaničevanimi, očitnimi grešniki. Pri zadnji večerji je svojim učencem noge umival, in naposled je bil križan med dvema razbojnikoma.

Čudovita je bila Jezusova krotkost. Mirno in brez nejevolje je zavračal predsodke in razne napake svojih apostolov in prenašal surovosti ter grozovitosti svojih sovražnikov. Ko Ga je Juda izdal s hinavskim poljubom, ni se v pravični jezi zgrozil nad njim, ampak mu je mirno in ljubeznjivo rekel: „Prijatelj, čemu si prišel? Juda, s poljubom izdaješ Sina človekovega?“ (Mat. 26, 50; Luk. 22, 48). In ko Ga je Peter zatajil, se je Gospod le ozrl ter milo pogledal Petra, in ta se je spomnil svo-

jega greha in ga je obžaloval. (Luk. 22, 61). Pretresljiv prizor popisuje sv. Luka (22, 63 sl.), kako so v oni noči zasramovali Jezusa možje, ki so Ga stražili. Oči so Mu zakrivali in Ga v obraz bili, govoreč: „Prorokuj nam, kdo Te je udaril?“ Jezus pa je z nebeško krotkostjo molčec prenašal tudi vse to. — Popolnoma opravičeno je torej, ako nas Jezus sam opominja, naj Ga posnemamo v ponižnosti in krotkosti, govoreč: „Učite se od mene, zakaj jaz sem krotak in iz srca ponižen.“ (Mat. 11, 29).

Jezusova potrpežljivost se nam pokaže v najlepši luči, ako pomislimo, da je bila njegova človeška narava tem bolj občutljiva za trpljenje, čim popolnejša je bila. Tudi je vsled osebnega združenja z božjo naravo njegova človeška duša že poprej natančno pregledala grozno trpljenje, ki Ga je čakalo. Zato je trikrat prosil nebeškega Očeta, da bi Mu odvezel čašo trpljenja, a dostavljal je s popolno udanostjo, naj se zgodi Očetova volja. Pogumno je potem šel v trpljenje, molčec je prestajal silue muke, in umirajoč je odpušcanja prosil svojim sovražnikom. —

Ni Ga človeka, ki bi se mogel v svetosti meriti z Jezusom. Sokrat in nekateri drugi možje v predkrščanski dobi so bili sicer v obče blagi značaji, a brez hib in nepopolnostij niso bili. Svetniki krščanske dobe so Jezusovi učenci in posnemalci. Dospeli so do toliko višje stopinje svetosti, kolikor bolj so se približali svojemu vzorniku, prekositi ali tudi le doseči Ga ni mogel in Ga ne more nikdo. Tu ostane vedno veljaven izrek: „Učenec ni višji od učnika.“ (Mat. 10, 24).

Prof. dr. Ivan Svetina.

(Dalje prihodnjič.)

Blagoslov novih orgelj v Grižah

16. aprilja 1899.

Nove orglje je dobila
Krasna Lurška cerkvena;
Kjer Marija se čistila
Bode mati Jezusa
Ona si je rada pela
Pesmico „Magnifikat“:
Duša moja je vesela,
Hvali Boga tisočkrat.

Zdaj pa orglje naj donijo
Bogu in Mariji v čast;
V našem srcu naj budijo
Čudežno, nebeško slast:
„Slava Bogu na višavi“
Milo naj prepevajo;
Vsaka piščalka naj pravi,
Da še mi Ga hvalimo.

Sveti, sveti Oče večni,
Angeljska je pesem to:
Blaženi v nebesih srečni
Vedno jo prepevajo;
Nas pa orglje zdaj doneče
Milo opominjajo
Se vdležiti te sreče.
„Svet“ da tu že pojemo.

Vi mladenči! sladko pojte
Slavo božji materi;
Deklice pa zvesto stojte
V petju in nedolžnosti.
Kdor spremore, naj povzdigne
V pevskem zboru močen glas,
Da v nebeške kroge stigne
Petja našega se kras!

Ko so dnevi nam prešteti,
In življenje sklenjeno,
Te nam orglje naj zapeti
Blagovolijo slovo:
Idi duša zdaj k Mariji,
Večni pokoj Bog ti daj,
Da v nebeški tovaršiji
Pela bodeš vekomaj.

Simon Gaberc.

Absam na Tirolskem.

Ako greš iz Inomosta proti vzhodu ob reki Inn, pripeljala te bode prostorna cesta po dveurni pešhoji v mesto Hall. Hall leži večinoma v bregu in se ponša z velikansko župno gotiško cerkvijo. Da so mogli dobiti prostor za stolp, zavili so svetišče na desno (listno) stran, kar dela neprijeten vtis za oko.*) Poleg frančiškanskega samostana se obrneš proti severu in ko imaš za seboj mesto, vgledaš na prostornem polju imenitno Marijino božjo pot Absam. Počasi stopaš navkreber in v pol uri si ondi. Postoj nekoliko in ozri se po okolici. Ravno kar se je prikazalo zimsko solnce izza Kreuzjochl-na (2627 m) in razlilo medle žarke po spodnje-inski dolini. Ob jugo-zapadu se blesté sinji orjaki Štubay-skih ledenikov in nekoliko pred njimi vzdiguje rezko svojo piramido Säule Berg 2402 m visoko. Prav nad seboj pa vgledaš kot častno stražo Absamskega svetišča celo vrsto oholega skalovja (Karwendelgruppe), izmed katerega je porinjen za najsprednjega čuvaja Zunderjoch z 1955 m visokim hrbitiščem.

Ta vže po naravi tako slikoviti kraj odlikovala je Mati milosti božje s svojim bivanjem. Posamezni božjepotniki zapuščajo Marijino cerkev, kupujejo po bližnjih prodajalnicah odpustke in se vračujejo na domovanje. Tačas prihajajo drugi. Na obrazu se jim vidi, da jih je pripeljala tu sem kaka važna zadeva. Pojdiva za njimi.

Kadar pridem na kako božjo pot, poiščem najprej čudodelno podobo Marijino. Ne gledam cerkve, kako je zidana in kako okinčana, ker imam za to opazovanje čas pozneje. Prvi moj pozdrav veljaj tisti, zarad katere se shajajo romarji na tem kraju. Ko

*) V Novem Mestu na Dolenskem ima kapiteljska cerkev tudi zavito svetišče. Nekateri razlagajo to v tem pomenu, ker je Odrešenik z nagnjeno glavo umrl.

sva se pripognila pred Najsvetejšim, glej ondi ob koncu desne ladije oltar, ki se leskeče v zlatu in srebru. Nad njim se razpenja temnorudeč baržunast baldabin. Na jedni strani drži angelj napis „Heil der Kranken“ (zdravje bolnikov), na drugi strani „Hilfe der Christen“ (Pomoč kristijanov). Sredi bereš: Qui me invenerit, hauriet salutem a Domino. (Kdor mene najde, prejel bode izveličanje od Gospoda). A kje je Marijina podoba? Na oltarni mizi stoji shramba kakor tabernakelj, zavarovan je s steklenim cilindrom. Za njim vgladaš Marijino sliko vtisnjeno v navadnem steklu. Toda slika ni izražena z barvami ampak podobna je bakrorezu, nekaj potez je bolj svetlih, nekaj temnejih. Podoba je kakih 20 cm dolga in 15 cm široka, obdana z zlatom in srebrom. Kinčajo jo dragocene verižice, svetinje, zapestnice, medalijoni, koravde, srca in križici. Marija ima glavo na stran nagnjeno, obraz je nekoliko podolgast, brada bolj špičasta, na resnobnih ustnicah opaziš čudno ljubeznivost, skoro žalost, oči so obrnjene naravnost proti gledalcu, v desnem očesu je videti solza. Lepo se pozna tudi pokrivalo čez glavo. Nekateri trdijo, da se kaže Marija v tej podobi kakor mater *amabilis* (mati ljubezniva); drugi pravijo, da je mater *dolorosa* (žalostna mati božja). Obe trditvi se lahko združiti v jedno, ker je izraz na obrazu ljubezniv in žalosten ob enem.

Popisal sem ti sedaj podobo kolikor mogoče natanko. Gledal sem jo prav od blizu, ker mi je odprl cerkvenik stekleni cilindar, za katerim je zaklenjena. Vidi se seveda tudi za cilindrom, toda ne tako določno. Dobro mi je znano, kaj me bodeš vprašal sedaj. Ti bi rad izvedel, odkod in kako je prišla ta podoba na šipo. Tudi to ti bodem povedal. Zdelo se ti bode vse kakor pravljica ali bajka in vender je ni mogel nihče raztolmačiti.

Te podobe ni naredila človeška roka, temveč Marija sama jo je zapustila kot predrag spomin; skoro bi trdil, da je to pristni izraz njenega obličja. Bilo je 17. januarja leta 1797. Ta dan so našli v Absamu pri Bucherju hišna številka 85 na šipi hišnega okna vtisnjeno to podobo. Nihče ne vé, kdo bi jo bil naredil in hipoma se raznese čudna novica po okolici. Sloves se širi dalje, iz vasi in mest prihajajo radovedneži občudovat to prikazen. Ker je le preveč govorjenja in ljudskih shodov, poseže vmes tudi gosposka. Zaukažejo se stroge preiskave, vsi imajo posla dosti, da rešijo zastavico, toda ne morejo je rešiti na naraven način. Koliko je imela opraviti duhovska in posvetna oblast! Škofijstvo in cesarsko namestništvo kličeta skupaj strokovnjake in vstanavlja komisije. Marijina podoba roma po vseh pismarnah, ker se vrši ž njo sodnijska in znanstvena preiskava. Sodniki in pisarji, kemiki in slikarji, juristi in steklarji: — vse je pri delu. S kemiškimi pripomočki drgnejo steklo, toda zastonj. Steklarji pilijo šipo, pa brez vspeha, veččaki izražajo svoje misli, a majajo z ramami. Konec pravde je ta, da so ondi kakor v začetku. Podobo morajo prepustiti češčanju vernega ljudstva, katero hiti iz vseh krajev skupaj. Različna čudovita ozdravljenja pa pričajo, da človeška modrost ne dosega nerazumnih sklepov božjih.

Od tega časa je preteklo nad sto let in absamska božja pot je tako slovita kakor nekdanj. Lepa cerkev s tremi ladjami se vzdiguje na kraju, ki hrani sveti

obraz preblazene device. Visoki stolp je do zvonikovih lin čveterovoglat; tu se spremeni v osmerokot in končuje s kuplo, ki je okinčana z vitkim nastavkom. Župnija šteje 1100 duš z dvema duhovnikoma. Glavni shodi so o binkošti in o velikem šmarnu, sicer pa menda ni dneva v letu brez romarjev. Tudi naša cesarska rodovina priromala je v čkrat v Absam. Cesar Ferdinand, ki je bil leta 1848 v velikih stiskah, prišel se je priporočat tega leta kar dvakrat zaporedoma nebeški kraljici. Obakrat je imel pri sebi 17 letnega nadvojvodo Fran Josipa, našega sedanjega cesarja. Božjo pot je obiskala tudi cesarica Marija Ana, stariši našega cesarja i. dr.

Po stenah visi silno veliko podobic, na katerih bereš zahvalo za prejete milosti. Muditi bi se moral jeden dan v cerkvi, da bi vse pregledal. Čital sem na več krajih:

Von Krankheit hast Du uns befreit.
Dein Name sei gebenedeit.

Bolezni nas. Žalobna, si rešila, —
Zahvaljena tisočkrat, mati mila!

Take podobe budijo v srcu še večje zaupanje na Marijino pomoč. Ko vidi romar toliko votivnih špominkov kar natlačenih jeden pri drugem in bere različne napise, misli si pač lahko: Ako je bilo toliko vslišanih, zakaj bi ne bil tudi jaz?

Omeniti moram še to posebnost, da hodijo zaročenci iz daljnih krajev — celo iz Vorarlberga in Bavarskega — v Absam k poroki z upanjem, da bodo bolj srečni v novem stanu. Leta 1898 je bilo tu 458 parov poročenih! Tudi tisti dan, ko sem bil ondi (16. januarja 1899), bile so tri poroke.

Narisal sem ti, dragi čitatelj, znamenito absamsko božjo pot, a sedaj se je treba posloviti. — Marija naj sprejme še jeden pobožen pozdrav preden grem. „Al' še pridem kdaj — ne vem“.

Župnik Josip Lavtičar.

Rimsko.

Leto 1900 — Sveto leto. Vatikanski listovi poročajo, da je sklenil papež Leon XIII. proglasiti, naj bode leto 1900 sveto leto. Ta jubilej bo trpel od božiča 1899 pa do božiča 1900. Prvo sveto leto je bilo za papeža Bonifacija VIII. (1300) in zadnje pod papežem Pijem IX. (1875). — Papeži razpišejo vsako 25. leto za sveto leto. Tisto se imenuje navadno sveto leto, zato bo ono izza leta 1900 navadno. Ob izrednih prilikah se pa obhaja večkrat tudi nenavadno sv. leto, kot je n. pr. pri nastopu novega papeža. — Leon XIII. je iz tega uzroka določil za nastopno svoje 1878to tako nenavadno sv. leto.

Časnik „L' Univers“ iz Rima poroča, da je papež naznanil svoj namen — kako bo vso cerkev, vse škofije in vse človeštvo ob koncu tega stoletja posvetil presv. Jezusovemu srcu.

Razgled po svetu.

Amerika. Škof Ivan Vertin, tretji Marquetteski viši pastir, rojen 17. julija 1844 v Dobljci na Dolen-

skem. je 26. febr. t. l. umrl v Marquettu. Nastopil je škof Vertin za škofom Ignacijem Mrak, ki se je vsled visoke starosti in tedanje bolehnosti bil odpovedal. A sedaj je škof Mrak neverjetno čvrst in opravlja v Marquettu vsa škofovska administrativna dela. Škof Mrak in Leon XIII. sta si skoraj popolnoma enaka v starosti. Pred škofom Mrakom pa je škofoval tu v Marquettu Friderik Baraga. Vertina je l. 1866 Baraga posvetil mašnikom. Zanimivo je to, da je bil Vertin prvi in poslednji po škofu Baragi v Marquette posvečeni mašnik. Poprej je namreč stanoval in posvečeval Baraga v Sault Ste. Marie. Še zanimivejše pa je to, da so vsi dosedanji trije marquetteški škofje Slovenci. — Petek, 3. marcija, so škofa Vertina v Marquette pokopali. Djali so ga v hram pokojnih škofov, ki je sezidan pod glavnim altarjem tamošnje škofijske cerkve. Njega zemeljske ostanke so položili tik svetinj Friderik Baragovih. Pokopal ga je nadškof Katzer iz Milwaukee. Nazoči škofje so bili: rojaka Mrak iz Marquette in Jakob Trobec iz St. Clouda, pa škof Messmer iz Greenbaya Wis., ki je po mrliču govoril. K pogrebu so došli še Slovenci: gen. vikarij Buh iz Dulutha ter gen. vikarij Stariha iz St. Paula Minn. in mašniki Košmrl, Bilban in Krž. Vse duhovščine pa je bilo do 100 števila. — Škofa Vertina je duhovstvo in ljudstvo vse sploh spoštovalo in zelo žalovalo ob njega smrti in ob njega pogrebu.

Po „Amer. Slovenci.“

Novoveško šolstvo v Italiji. Italijanski minister Bacceli si beli glavo, kako bi prišel do denarja, da bi osnoval takozvano „scuola complementare“, t. j. šolo, kjer bi se ljudje vežbali v streljanju, jahanju, dvoboju, in kjer bi se učili bicikelj voziti. Čudno je, da si more prosvetljeni minister izmišljati takih stvari v Italiji, saj 58 % Italijanov ne zna brati ne pisati. Krščanski nauk so pahnili iz šole, in bedni narod se pogreza v nenravnost, anarhizem, nevednost in bedo. Da, siti ne verjame lačnemu, vidi se iz tega, ker ministru prihaja na um osnovati šolo za športe, za site, presite in brezdelalne ljudi!

A. S.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec aprilj 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Uboge redovnice v Italiji.

Resne, jako resne so bile besede sv. Očeta, ko je nagovoril o Božiču zbrane kardinale. Omenivši žalostnih dogodkov v letu 1898 se je bolestno ozrl v prihodnost in povedal, da se tudi za prihodnje leto ne obeta cerkvi v Italiji nič dobrega. Kdo ne misli, kadar sliši govoriti namestnika Kristusovega, na krmarja, ki vstraja vës premočen sredi viharja na svojem mestu in gleda v daljavo, da bi spoznal iz oblakov, ali se bode kmalu umirilo morje? Jedno teh skrbij, ki stiskajo srce očetu krščanstva, nam podaja glavni namen tega meseca: namreč vedno večja beda samostanov, zlasti ženskih samostanov v Italiji.

Kakor znano je pričela pred več kot 30 leti laška revolucija pravi uničevalni boj proti ženskim redovom. Največ samostanov je zatrla, prodala jih je ali pa izpremenila v vojašnice in druga javna poslopja, ustanovne zaklade pa je pograbila za-se. Ukradeno skupno imetje in istotako odvzeto doto redovnic so nadomestili z nekako pokojnino, katera znaša v več samostanih za osebo na dan 15—30 ali 40 centesimov (avstr. velj. 7—13 kr. ali 18 kr.) To pa še ni bilo zadosti; v tistih maloštevilnih samostanih, kjer so vendar še pustili redovnice, so izjavili, da je vsa notranja oprava državna last, da so torej nune le najemnice v svojih hišah, odkoder jih lahko izpode vsak dan. Vrh tega je po zakonu strogo prepovedano, vsprejemati novicijatinje, bolj jasno povedano: izumreti morajo. Ako se skrči število redovnic v kakem samostanu na 5 ali 6, tedaj jih vsled neke vladne določbe odpeljejo in vtaknejo v kak bližnji ali daljni samostan, kateri bi smeli največkrat imenovati po vsej pravici siromašnico ali bolnišnico. Zadnji čas se je število teh pregnanek ali „koncentriranek“, kakor jih imenuje zakon, jako namnožilo, ker je bolezen in pomanjkanje oslabilo velik del teh mučenic.

Vsled teh razmer je samo po sebi umevno, da je postala beda ubogih redovnic sčasoma tako velika, da je brez nagle pomoči popolen pogin mnogih redovnih občin neizogiben. Kajti ne oziraje se na to, da brezvestni uradniki dostikrat svojevoljno utrjujejo že sicer neznatno pokojnino in jih grdo sleparijo. — vlada tudi ne priznava nobene nune, ki ni bila že pred odpravo redov v samostanu. Če je pa pozneje storila obljubo, ne vsprejme se pod streho. Vsled pomanjkanja denarja, kateri ne zadoštuje niti za največje potrebe, ne morejo ohraniti poslopij v takem stanju, kakor je treba glede zdravja slabih žensk. Prežalostne so tožbe, ki nam zlasti zadnji čas iz raznih delov Italije doné na uho. „Trpljenje ubogih redovnic tukaj v Italiji,“ piše neka redovnica iz Rima, „je veliko, ker so jih večinoma pregnali iz njihovih samostanov; mnogo samostanov je odpravljenih, in v tistih, ki še obstoje, žive nune, najrazličnejših redov. Vsem so vzeli samostanska posestva. Naš samostan je imel precej veliko posestvo, od katerega smo vse lahko živele; mislile smo, da je je dala vlada le v najem, toda žalibog, sedaj smo izvedele, da je je vlada prodala. Imele smo vsak dan 12 ustanovljenih maš, in sedaj so nam vzeli tudi ustanovni denar, isto tako tudi vse premoženje, katero so darovali naši cerkvi velikodušni dobrotniki. V teku 14 dnij smo morale oditi iz svojega samostana; zaman smo prosile, naj nas puste še nekaj dnij. Tudi nismo mogle v hitrici prenesti vseh svojih stvari v novo hišo. Poslale smo tedaj samostanskega slugo, naj gre še po ostale stvari; toda zapodili so ga in ničesa ni smel vzeti seboj. Ko smo prišle v novo hišo, koj so nam umrle tri sestre. Letna pokojnina ne zadošča, da bi plačale vsaj najbolj potrebne stvari, zato vedno toliko žalosti in skrbij. — Mnogo redovnic dela za druge ljudi, da zaslužijo s svojimi rokami vsakdanji kruh; naš red pa tega ne more, ker imamo preveč zbornih molitev in vedno češčenje pred Najsvetejšim. — V nekem boljšem rimskem samostanu so ulomili opoludne samostanska vrata, ker uboge sestre vrat niso hotele odpreti. K sreči je imel sv. Oče še jedno hišo

zunaj mesta ter jo podaril tem ubogim prognanim redovnicam. Več samostanskih občin je že izumrlo, in ako nebesa čudežno ne opomorejo, zgodilo se bode isto tudi nam. — Tako se glasi pismo.

N.

(Konec prihodnjič.)

b) Posebni nameni:

14.) **Sv. Justin.** Varstvo sv. cerkve proti novim in starim krivovercem. Učitelji kršč. modroslovja. Hudo skušani.

15.) **Sv. Bazilika in Anastazija.** Naraščaj dobrih redovnih kaudidatinj in poštenih gojencev po zavodih. Nujne dušne zadeve. Več bolnikov.

16.) **Sv. Lambert.** Okrepljenje društvenega gibanja na verski podlagi. Cerkvena glasba. Osebe v hudih stiskah.

17.) **Sv. Anicet, papež.** Dejanje sv. Frančiška Regisa po večjih mestih na Avstrijskem in v Nemčiji.

18.) **Sv. Apolonij.** Višji uradniki in državni poslanci. Družinske zadeve. Ozdravljenje od boleznij, ki motijo izvrševanje poklica.

19.) **Sv. Leon IX., papež.** Neustrašen nastop proti papežu in krščanstvu sovražnim spisom. Več zaslepljenih grešnikov.

N.

Raznoterosti.

„Društvo za krščansko umetnijo na Kranjskem“ je zborovalo četrtek, 6. t. m., v ljubljanskem seme-nišči. Z ljubo udvornostjo je hišni gospodar, prelat dr. Kulavic, sprejel dosti obilo došle udeležence. Vršilo se je vse, kot je to napovedala „Danica“ že v svoji 12. letošnji številki in večje je vodil zborovanje prvo-mestnik kanonik Josip Smrekar. Društvu pokrovitelj je premil. knežskof dr. Anton Bonaventura Jeglič; častni član pa je bil voljen prejšnji ljubljanski knežskof, prevzvišeni kneznadškof iz Gorice, dr. Jakop Missia. Velezanimivo je ob tem 2. društvenem občnem zboru govoril o kiparji Franu Robba knšk. kapelan in tajnik Viktor Steska, ki se je tudi v odbor volil mesto iz Ljubljane odišlega prof. Ignacija Zepihala. Društvo se sedaj takole vodi. Načelstvo: Predsednik Josip Smrekar — Podpredsednik Ivan Šubic — Tajnik in blagajnik Ivan Sušnik. Odborniki: Fran Faleschini — Ivan Flis — Ivan Gnjezda — Ivan Mathian, ml. — Alfons Müllner — P. Hugolin Sattner — Matej Sitar — Viktor Steska — Josip Šiška — Ivan Vurnik — Tomo Zupan in Anton Zupančič. Po zborovanji so si ogledali došleci na zbor one prostore v knšk. palači, ki bodo sedaj društvu muzej in pa zborovalnica. Varuh in ključar jim bode v poslopji stanujoči novi odbornik Viktor Steska. — Slovenci! poprimite se z ljubeznijo tega nad vse važnega društva.

Cesar Fran Josip svojega verskega prepričanja nikdar noče zatajiti. Vselej se udeležuje katoliških najveličastnejših cerkvenih slovesnosti. Vsako leto nam poročajo časniki, kako sv. Rešnjega Telesa dan stopa prižgano svečo v rokah tik za nébesom, pod kojim monštranco nosi dunajski nadškof. Vsako leto — krščanski ponižnosti pravi vzor — umiva véliki četrtek dvanajsterim starčekom noge. Ta lepi obred se vrši v dvorni župni cerkvi. — Letos je bil

naš vladar tam najprej pri svečani sv. maši, ki jo je služil šotski prelat dr. Ernest Hauswirth in pri pridigi, ki jo je govoril dvorni kapelan, dr. Avgustin Fischer-Colbrie. Nato se je pričel obred. Starčeki so sedeli zapovrstjo. Hišni častniki so jim izzuli najprej črevlje; potem potegnili nogovice z nog. Dvorni kapelan dr. Svoboda je zapel dnevni evangelij. Ko je izustil vekovite besede: „Et coepit lavare pedes — in začel jim je umivati noge“ — pokleknil je cesar na desno koleno in starčekom, kakor so sedeli, začel umivati noge ter je otiral brisačo. Prelat Hauswirth je vode vlival na noge; prelat dr. Gotfrid Marschall pa jo je prestrezal v odlivač. Nato je vladar obesil vsakemu starčekom mošnjček s 30 srebrniki krog vratu. — Po dokončanem umivanji je bilo pogostovanje. Jedila so prinašali velemlizniki in plemiči. Vsako sproti jim je vzel cesar iz rok in je sam predložil starčekom drugemu za drugim. Po obedu je pospravil z nadvojvod pomočjo z mize in posode oddal trabantom, ki so je odstranili. Z dvornim vozom se je po končanem vsem tem odvédel vsak starček na svoj dom. — Ne spominjam se, da bi bil brez ginjenja govoril kedaj mladini o tem ponižnostnem obredu na našem cesarskem dvoru — in morda uganem, da ti, pričujoče tiho beročemu, zarosi oko; če je pa drugim prebereš na glas, utegne ti časih po malem zapreti tudi govorico.

Prst božji. Pred leti je stopil mesar v vaško gostilno. Bil je uprav petek, a ne zmeneč se zato sedel je „prosvetljeni“ gostilničar za mizo ob krožniku pečenke. „Hočeš tudi ti kaj takega-le?“ vpraša vstopivšega gosta. „Ne boš“, zavrne ga mesar „danes je petek“. „Kaj zato; petek ali svetek, to je vse jedno. Ali se mar ljudij bojiš? Temu je lahko opomoči: pojdi v stransko sobo, tam te nihče ne vidi.“ „O pač“, dé mesar in pokaže na sveto razpelo v kotu, „ta-le tukaj gori me vidi“. S hudobnim posmehom pristavi oštir: „No, če te to zadržuje, odpravili bo no tudi to. Jáz ga hočem obrniti, da te ne bo videl.“ To rekši stopi na klop in hoče izvršiti svoje delo. V trenutku pa, ko hoče sv. razpelo zabrniti, se kot mrtev zgrudi na tla. Ni bil sicer mrtev, ampak samo omočen, in tudi zavedel se je še in še dalj časa živel, toda nečesa ni storil nikdar več, — ob petkih mesa ni niti sam vžival, niti ga ni drugim ponujal. — Bog si ne da zasmehovati svoje cerkve in njenih zapovedij.

J.

Nenavadne mila letošnja zima se je jela početkom februarija nekofiko krčiti. Dosti visok sneg je zapadel namreč na Notranjskem; tudi po Gorenškem. Celo hudo médlo je več dni po Notranjskem. Okrog Ljubljane je bilo v februariji snega toliko, da je polje pokrival. Do sedaj je letos krog Ljubljane le enkrat ležal kaka dva dneva. — A krog sv. Jožefa je pa jelo snežiti po vsem Kranjskem, da je bila ob Marijinem oznanjenji zapadena vsa dežela tako na debelo, kot to zimo še nikoli. V Ljubljani je bilo ob jutrih, n. pr. cvetno nedeljo, dne 26. marcija, 9 stopinj mraza po Reaumuru. Po Štajarskem in doli pri morji je tudi snežilo. Tam je nekaj škode učinil marcijev sneg, ki se ga pa na Kranjskem ne bojé. Tega marcijevega obilega snega je bilo — brez kaj posebnega juga tako hitro konec, da je bila velika nedelja, 2. aprilja, na Kranjskem — razun na senčnih

ponedeljka 17/4. V Slov. je namreč postal dopis. Tako se glasi v slovenski "ot
šofa Bonaventura dr. opexh, kapela 120. Danit... pa je int. gativno (obez moje
promije) objubil dopis o peset moštvi: vseh 11 frančkanis h zakristiji
krajih v vsesploh ze zelena. Ko to pisem, ljudstva pri sv. masi — Zdravnik Lapponi zatija, da je
13. aprilja, se ga je, vsaj v Ljubljani, zopet precej
naletelo.

Zahvala:

Prošeni — priobčimo naslednjo zahvalo: Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je zadnji mesec sledeča darila: Iz Maribora je poslal gosp. Franc Dolenc, trgovec, 270 kron, katere je nabral med mariborskimi rodoljubi. Imena plemenitih darovalcev priobčimo prihodnjič. Akad. društvo »Slovenija« darovala je čisti dohodek veselice, ki jo je priredila ob svoji tridesetletnici v znesku 200 kron. V tej svoti je tudi 75 kron, katere je g. prof. Levec nabral med bivšimi Slovenijani v Ljubljani. Dalje so darovali: Slavno »hranilno in posojilno društvo« v Ptui 129 kron; slavna posojilnica v Slovenski Bistrici 50 kron; g. dr. Eduard Volčič, c. kr. sodni tajnik v Novem Mestu, nabral je med tamošnjimi Slovenci 44 kron (imena darovalcev priobčimo prihodnjič); slavna kmetska posojilnica na Vrhniki 40 kron; slavna posojilnica v Brezicah 30 kron; stavna družba sv. Cirila in Metode v Ljubljani 20 kron; slavna posojilnica v Vitanji 20 kron; bivši drž. poslanec g. dr. Josip Vošnjak, zdravnik itd. v Slov. Bistrici 10 kron; g. dr. Janko Pajk, c. kr. profesor na Dunaju, drugi obrok glavnice 10 kron; g. Friderik Žakelj, c. kr. profesor v Ljubljani 10 kron; g. Josip Smodej, c. kr. notar v Velikih Laščah, 10 kron; g. Ant. Šlamberger, c. kr. notar v Kranju 10 kron; g. V. Wanous, trgovec v Radgoni 8 kron; g. Karol Dolenc, c. kr. pristav pri najvišjem računskem dvoru na Dunaju 6 kron; gosp. dr. Urban Lemež, odvetnik itd. v Slovenski Bistrici 6 kron; gosp. Jakob Urbanija, c. kr. poštni kontrolor na Dunaju 6 kron; po 4 krone so darovali gospodje: dr. Fr. Detela, c. kr. šolski svetnik v Novem Mestu, Ferd. Seidl, c. kr. profesor v Gorici, Ivan Jenko, načelnik postaje v Litiji; mons. Štefan Kafol, kanonik v Gorici, gđc. Marija Wessner, učiteljica višjega dekliskega zavoda v Ljubljani; Alojzij Matelič v Tolminu; Fran Fischer, hôtelier v Kameniku, gg. Tavčar, Logar, Rajle v Ribnici, 3 krone 60 vinarjev; vč. g. Mihael Sajč, župnik v Štangi, 3 krone; vč. g. Filip Abram, v Črnicah pri Gorici 2 kroni in vč. g. Anton Pahor, vikarij v Krombergu pri Gorici 2 kroni. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je letos uže 64 revnih dijakov podpiralo; za toliko število podpirancev je treba res izvenredne pomoči. Odbor prosi torej uljudno za pošiljanje daljnih darov, katere bode društveni blagajnik monsignor Franč. Jančar, papeški častni komornik i. dr. na Dunaju, L. Singerstrasse šte. 7 hvaležno sprejemal.

Odbor.

Listek.

»Papež Leon XIII. je glasom poročil svojih obeh zdravnikov, zasebnega lečnika dr. Lapponi in kirurga dr. Mazzoni popolnoma srečno prebil bolezen, nastalo mu po operaciji. Dr. Mazzoni pride le še enkrat do papeža v Vatikan, namenom, da se poslovijo pri sv. Očetu. — Papež je pričel sedaj že svoje prejšnje navadno življenje: skoraj vsako jutro bere sv. mašo in po dnevi sprejema obiske. 11. t. m. — praznik sv. papeža Leona I. — so bili namenjeni do njega papeževi dostojanstveniki čestitat mu ob dopolnjeni 21letnici njegovega kronanja in pa povodom njega 89tega rojstnega dne. Če ne nastanejo zapreke, poda se 16. t. m., drugo povelikonočno nedeljo, v svetičnem sprevodu v cerkev sv. Petra, kjer bode v pričujočnosti mnogih tisoč vernega

sedaj zdravje sv. Očetu takisto, kot zadnji dve ali zadnja tri leta. Vsa imenitnejša opravila je prevzel zopet sam; le malenkostnejša so izročena področju dotičnih kardinalov. Sprejemal pa sveti Oče menda sploh ne bo več v predolgotrajnih avdijencah. — Slovenci! Vedno ter vedno bodi Leon XIII. vašim molitvam priporočen, sosebno vneto dušo se pa zahvaljajte za papežovo ozdravljenje prihodnjo nedeljo, 16. t. m., kakor Vam to po dušnih pastirjih naroča škofijstvo.

Premilostni knežskof dr. Anton Bonaventura Jeglič je maševal petek, 7. aprilja, v cerkvi presv. Srca Jezusovega. Saboto 8. aprilja, se je odpeljal v Moraviče k slovesnemu vsprejemanju v Marijino družbo. Koj po svečanem prihodu je spovedoval, ogledal razsvetljavo in zahvalil pevce za podoknico. Nedeljo, dne 9. aprilja, je imel po sijajnem vходу v cerkev govor in potem sv. mašo. Popoldne ob dveh je nagovoril v daljšem govoru mladeniče in deklice, ki so hoteli vstopiti v Marijino družbo in je vsprejel 56 mladeničev in 234 deklic v posebno varstvo Matere Božje. Sprevod krog cerkve med prepevanjem lavretanskih litanij in blagoslov v cerkvi s Presvetim je završil ta za Moraviško župnijo tako pomenljivi dan. Torej, 11. aprilja, je bila ob Premij. predsedstvom v škofijskem dvorcu konferencija, katere so se udeležili vsi dekani ljubljanske škofije.

Duhovske zadeve, kot je je donesel »Ljubljanski škofijski list« — št. 2 izza 19. marcija l. 1899 in jih »Danica« še ni navédla: Veleč. g. Martin Poč. župnik v Komendi, je postal kšk, duhovni svetnik. Župnija Hrenovice se je podelila veleč. gosp. Antonu Žgur, župniku v Beli Cerkvi, na novo ustanovljena župnija Vrhpolje nad Vipavo pa dosedanjemu tamošnjemu kuratu, veleč. g. Henrik Dejak. — Umrl je veleč. g. dr. Jurij Strbenec, nadžupnik v Leskovci pri Krškem dne 14. marcija t. l. — N. V. M. P.

Umrl je 11. t. m. veleč. g. Makso Veja, župnik v Bukovščici pod sv. Joštom. Pokopan je bil četrtek ob dopoldnanju 10. uri. N. V. M. P.

Prihodnji četrtek bo v nunski cerkvi ob osmih sveta maša za ranjce deležnike sv. Detinstva. Deležniki, ki so pričujoči pri tej sveti maši dobe pod nenavadnimi pogoji popolni odpustek, ki se more tudi dušam v vicah v prid darovati.

Kan. And. Zamejic.

Dobrotni darovi.

- Za dijaško mizo: Župnik v Štangi, veleč. g. Mihael Sajč, 1 gld. — Župnik veleč. g. Anton Ponikvar 2 gld.
- Za cerkev M. B. na Brezjah: Neka gospa 2 gld.
- Za afrikanski misijon: Župnik v Štangi, veleč. g. Mihael Sajč 1 gld.
- Za kruhe sv. Antona: Župnik veleč. g. Anton Ponikvar 3 gld.
- Neimenovanec 1 gld.
- Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: Gosp. J. Sket v Dramljah 2 gld. — Več častilek sv. Jožefa 4 gld. 30 kr.
- Za varuhe božjega groba: Veleč. g. župni upravitelj v Podragi Anton Mezeg 1 gld. 10 kr. — Veleč. gosp. župnik v Belipeči Ign. Frtin 2 gld.
- Za sv. Očeta: Župnik v Štangi veleč. g. Mihael Sajč 1 gld.